

RADNIČNÉ NOVINY

11/21
NOVEMBER
Ročník 3.

MESTO RIEŠI PROBLÉMOVÚ DOPRAVU

Prečo kolabuje a čo
sa s tým dá robiť?

ROZHOVOR S DOPRAVNÝM INŽINIEROM

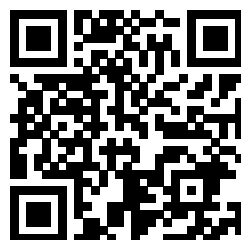
Hovoríme o všetkom,
čo trápi šoférov,
chodcov aj cyklistov.

BREZOVÝ HÁJ BUDE ATRAKTÍVNÝM PARKOM

Pribudne tu zeleň,
detské ihrisko aj
športové náčinie.

NOVINY PRE
SLABOZRAKÝCH

14

11

4

17

HANBA

Niektu sa hanbí jazdiť autobusmi. Predsa len, chodí do práce, zarába a v MHD jazdia iba študenti a dôchodcovia, ktorí nemajú na auto. Čo na tom, že metro v New Yorku, Londýne aj Bruseli je plné oveľa zao-banejších biznismenov, ktorých neprepadá hanba, ak vo svojom de-sattisícovom obleku naskočia do verejnej dopravy, pretože vedľa, že si tak ušetrí fúru času. Čo na tom, že vďaka nemu a jemu podobným je mesto plné zápch a čo na tom, že i on sám sa tak denne dostáva do kolón. Sám doslova, pretože v aute vezie iba seba.

Niektu roky – čo roky, celé dekády! – zastáva významné funkcie, ktoré ho predurčujú k tomu, aby riešil problémy obyvateľov. Systematicky a koncepcne. A nie až vtedy, keď niečo vybuchne, alebo sa upchá. Ako sa teraz upchal celý zjazd zo Zobora. Napriek funkciám a reálnej moci niekto nemá hanbu povedať, že riešenie nie je v jeho rukách.

Niektu roky blokuje opatrenia, ktoré by pomohli doprave v Nitre. Lebo takto sa to nedá. Hanba ho nepreplieska pri pohľade na iné krajiny ani pri pohľade do susedných miest, kde to, čo sa podľa neho v Nitre nedá, všade inde v pohode funguje. A pomáha ľuďom.

Zahrajme si tú hru spoločne. Za každé slovíčko 'niekto' v tomto editoriáli si dosadíme konkrétne meno. Člena rodiny, suseda, kolegu, politika. Niekoho iného.

Čo vám vyšlo? Možno každému niečo iné.

Jedno ale muselo všetkým rovnako: že tomu niekomu nie je hanba...

Tomáš Holúbek, šéfredaktor

OBSAH

4-5

Biskup požehnal nový cintorín

5-6

Brezový háj bude atraktívnejší a bezpečnejší

7-10

Meníme Nitru – investície do chodníkov a ciest

11

Radnica ocenila svoje osobnosti

12-13

Dostane sa Nitra na mapu Európy ?

14-15

Mesto rieši kolabujúcu dopravu

16-19

Problémom dopravy nie sú obyvatelia, ale tí, čo sem dochádzajú - rozhovor

[facebook/nitrimesto](https://facebook.com/nitrimesto) [instagram/mesto_nitra](https://instagram.com/mesto_nitra)

Radničné noviny – mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nitru

Číslo 11 /2021 | Ročník 3 | **Vydáva:** Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra | IČO: 00308307 | **Adresa redakcie:** Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra, redakcia@msunitra.sk | **Redakcia:** Tomáš Holúbek – šéfredaktor, Timea Galová, Lenka Mareková, Roman Oravec | **Grafická úprava:** Peter Jánsky | **Tlač:** Komárňanské Tlačiarne, spol. s r.o.; Bratislavská cesta 3012, 945 05 Komárno | **Vyšlo:** november 2021 | **Náklad:** 40000 ks | Bezplatná distribúcia do domácností a na verejne dostupné miesta v Nitre | ISSN 2644 -6073 | EV 5851/19.

MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU >

BISKUP POŽEHNAL CHRENOVSKÝ CINTORÍN NA SELENCI

Mesto vybudovalo nové pietne miesto za takmer 1,5 milióna eur. Určené je pre obyvateľov celého mesta.

Cintorín radnica vybudovala na Levickej ulici v mestskej časti Chrenová v lokalite Selenec. „Umiestnením do tejto lokality myslíme aj na prípadné potreby v budúcnosti. Cintorín vieme rozšíriť a zrkadlovo preklopiť na druhú

stranu a navýšiť kapacitu najmenej dvojnásobne,“ povedal primátor Nitry Marek Hattas. Celková rozloha cintorína je 17 000 štvorcových metrov.

Okrem architektonicky zaujímavého domu smútku

MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU

mesto vybuďovalo aj kolumbárium a urnový háj. Na novom cintoríne na okraji mesta vzniklo takmer 1 500 hrobových miest pre viac ako 2 500 osôb. „Z toho je 825 dvojhrobov, 175 jednohrobov, 39 detských hrobov, 39 hrobiek a 258 urnových miest,“ uviedol hovorca Nitry Tomáš Holúbek. Celková výška investície bola 1 486 556 eur.

Radnica odovzdala cintorín do užívania za účasti predstaviteľov mesta Nitra, Nitrianskeho samosprávneho kraja, poslancov, projektanta, zástupcov stavebnej spoločnosti, autora sadových úprav a nitrianskeho biskupa Viliama Judáka, ktorý nový cintorín pozhľadel. „Všetci poznáme situáciu v Nitre, cintoríny sú prepĺnené. Myslím si, že cintorín v tejto časti Nitry

bude veľmi potrebný a že je veľmi dôstojne vybudovaný,“ povedal biskup.

Nitra má celkovo 22 174 hrobových miest, vrátane nového cintorína na Selenci. Ten je určených nielen pre Chrenovčanov, ale pre obyvateľov celého mesta. Môže tu byť teda pochovaný aj Nechrenovčan. Obsadených hrobových miest v Nitre je 16 618. „Nitra má dosť miest na pochovávanie. Plné sú iba cintoríny na Chrenovej, Párovský cintorín a Mestský cintorín, na ktorom sa pochováva len do existujúcich hrobov. Na všetkých ostatných cintorínoch sú ešte aj neobsadené hroby,“ dodal Holúbek.

Lenka Mareková
Foto: Roman Oravec

MESTO ZREVITALIZUJE BREZOVÝ HÁJ NA ATRAKTÍVNY A NAJMÄ BEZPEČNÝ PARK

Pribudne nová zeleň, lavičky, športové prvky aj nové detské ihrisko.

S výstavbou okolitých bytových komplexov Brezový háj a Living Park mesto počíta so zvýšeným pohybom mladých rodín a ich záujmom tráviť voľný čas v priestoroch parku. Preto je zámerom mesta vybudovať z Brezového hája pod Zoborom atraktívny a najmä bezpečný lokálny park, ktorý bude slúžiť okolitým obyvateľom, deťom neďalekej základnej školy či študentom ubytovaným v no-

vom študentskom domove. Na svoje si prídu aj aktívni obyvatelia, ktorí radi športujú vonku.

PRVÝM KROKOM JE BEZPEČNOSŤ A NÁSLEDNE OBNOVA PORASTOV

V súčasnosti je v Brezovom háji necelých 1 200 stromov, prevažne briez, ktoré sú krátkoveké a prirodzene si časom vyžadujú obnovu. S tým

MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU >

súvisí výmena chorých a pre návštevníkov nebezpečných stromov. Obnova prebehne v dvoch etapách. Prvá začne počas októbra. Mesto z bezpečnostných dôvodov odstráni 128 chorých stromov.

V rámci obnovy mesto vysadí takmer 400 nových stromov, necelých 3 tisíc trvaliek a 85 tisíc cibulovín. Súčasťou budú aj nové dažďové záhrady na zadržiavanie vody či pestrofarebné kvitnúce lúky.

NOVÉ DETSKÉ IHRISKO, PIKNIKOVÉ STOLY AJ VONKAJŠÍ FITNES

To je len zlomok nových prvkov, ktoré v Brezovom háji mesto vybuduje. Súčasné fitness prvky doplní sedem nových športových prvkov

pre deti i dospelých a tiež bežecký okruh. V parku pribudne nový mobiliár – štrnásť lavičiek, tri piknikové zostavy, stojany na bicykle a odpadkové koše. Opravou prejde aj osvetlenie.

V blízkosti areálu základnej školy vznikne nové detské ihrisko. Herné prvky budú určené pre deti od 2 do 14 rokov.

ZELEŇ MÁ V NITRE ZELENÚ

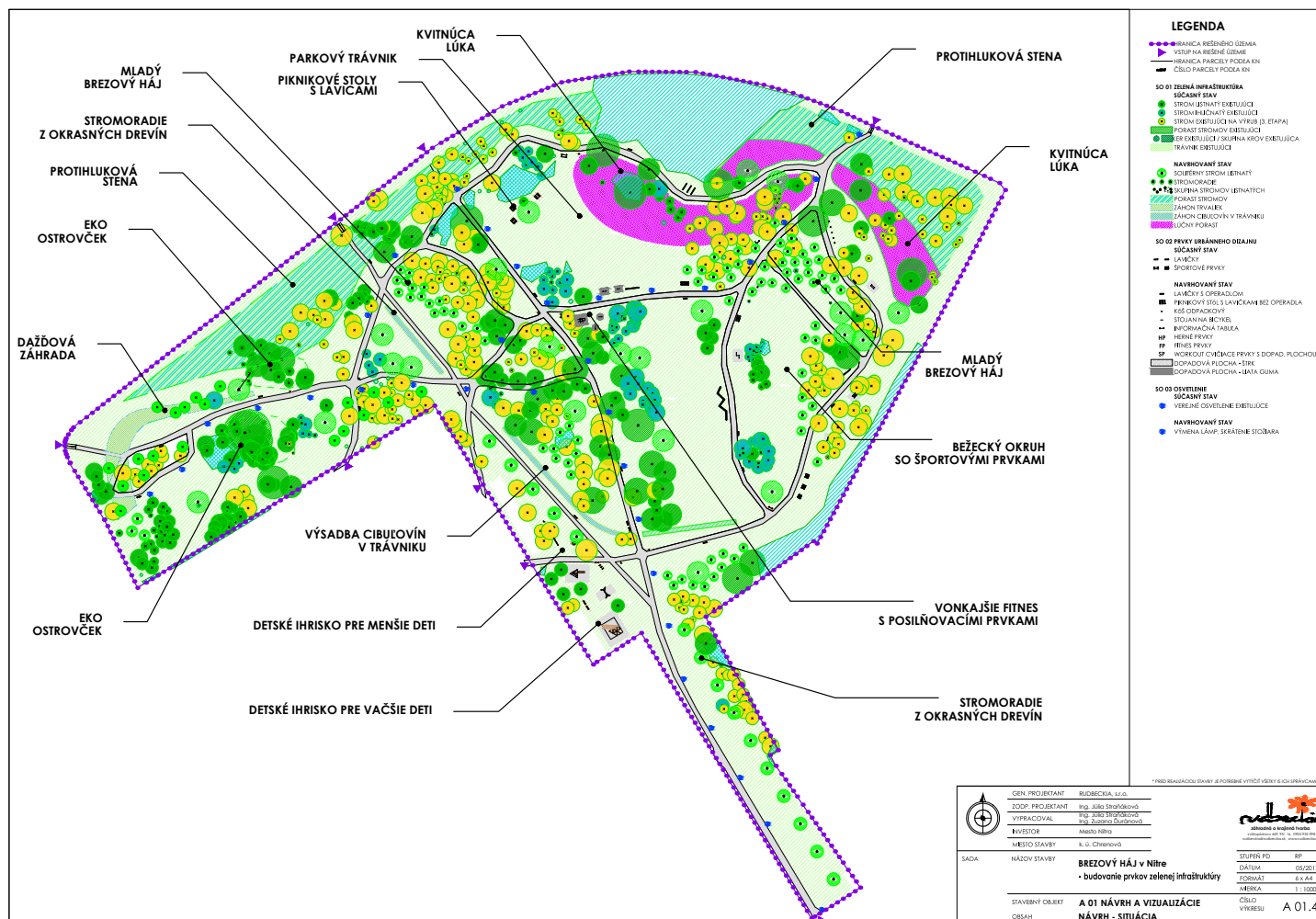
Súčasnú vedu mesta venuje mimoriadne úsilie starostlivosti o zeleň. Okrem spomínanej revitalizácie Brezového hája dala radnica ešte v roku 2020 vypracovať arboristické posudky na stromy v Starom parku. Tie prešli najmasívnejším ošetrením v histórii Nitry.

„Verejná zeleň je jednou z hlavných priorít mesta. Svedčia o tom aj tri významné zelené projekty, ktoré realizujeme v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu. Ide o revitalizáciu Nového parku, Boriny a Brezového hája,“ hovorí primátor Nitry Marek Hattas.

Ešte v roku 2017 si dala radnica vypracovať projektovú dokumentáciu na spomínané zelené projekty, ktoré prešli zložitým procesom posudzovania a následným verejným obstarávaním.

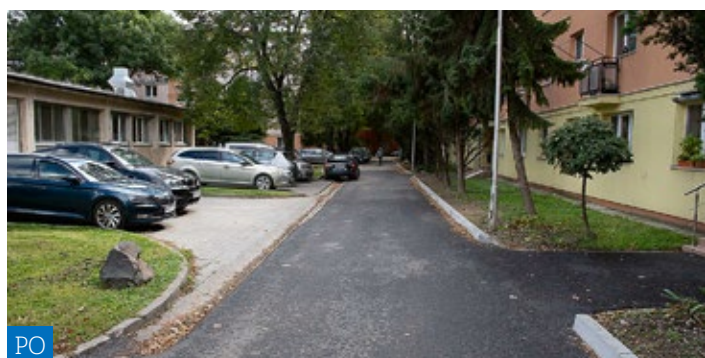
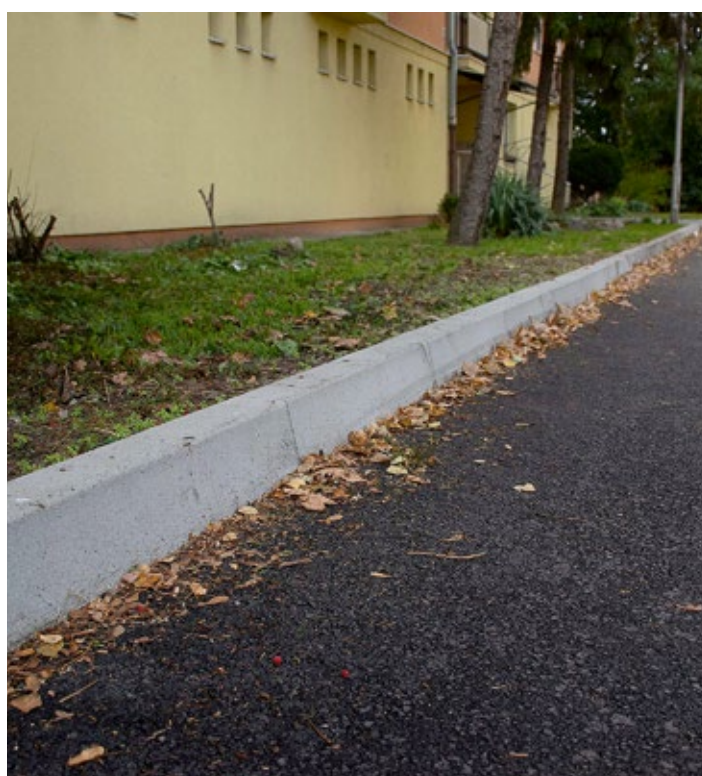
Lenka Mareková

MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU

PARKOVISKO NA VODNEJ

Na prelome leta a jesene bola opravená miestna komunikácia vo vnútrobloku Párovieč. Na Vodnej ulici zhotoviteľ na ploche 600 m² odstránil vrchnú vrstvu zničenej vozovky a nahradil ju novým asfaltovým povrchom. Súčasťou opravy bola aj výmena 130 metrov obrubníkov a výmena betónových dlaždíc v odvodňovacom rigole. Celková cena realizácie bola 23 825 € a položka bola hrazená z rozpočtu mesta Nitra.

MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU >

REKONŠTRUKCIA KRÁĽOVskej CESTY ODHALILA PÔVODNÚ HISTORICKÚ DLAŽBU

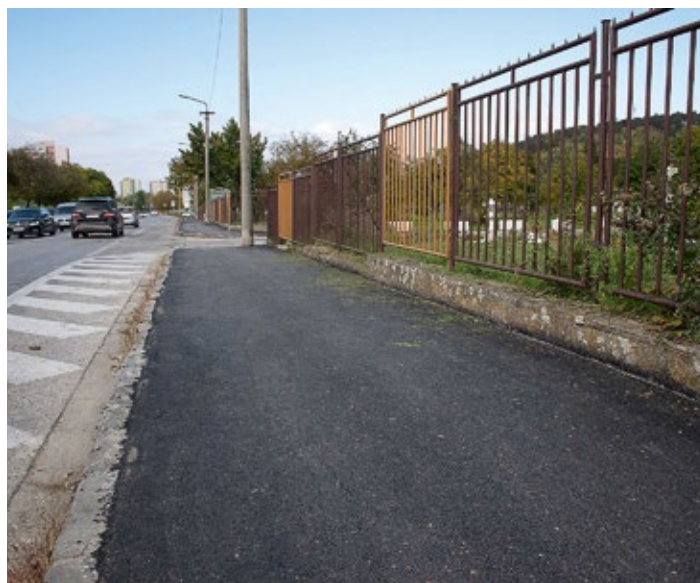
Na začiatku novembra mali prebiehať posledné práce na takmer 170 - metrovom úseku Kráľovskej cesty na hradnom kopci. Realizácia sa však pravdepodobne predĺži. Počas prác bola v hornej časti nájdená pôvodná historická dlažba. Ide o úsek dlhý asi 50 metrov na mieste, kde sa cesta napája na námestie Jána Pavla II. Dali sme urobiť dve sondy aj smerom k múru veľprepoštského paláca a dlažba sa našla aj v týchto miestach. Dočasne sa obnažená dlažba prekryje geotextíliou a štrkodrtou tak, aby sa v budúcnosti mohla odstrániť bez poškodenia. Odhalená dlažba bola pred zakrytím zmonitorovaná archeológmi a odovzdaná na KPÚ Nitra. Celkové predpokladané náklady na rekonštrukciu sú 240 000 € a sú hrazené z rozpočtu mesta Nitra.

MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU > MENÍME NITRU

CHODNÍK OD HVIEZDOSLAVOVEJ PO CABAJSKÚ

Táto frekventovaná pešia komunikácia má dva kilometre a celá prešla súvislou opravou. Ide o viac ako 5 000 metrov štvorcových komunikácie, ktorou denne prejdú stovky školákov, rodičov s deťmi či seniorov. Poďakovanie za iniciovanie tejto investície patrí výborom mestských častí Klokočina a Čermáň. Oprava je financovaná z rozpočtu mesta Nitra. Vysúťažená bola v cene 24 eur za meter štvorcový.

BERLÍNSKY MÚR UŽ AJ V NITRE

Panely na Bernauer StraÙe patrili k miestam prvého kontaktu, kde sa začínali a často aj končili zúfalé pokusy o útek za slobodou. Na týchto miestach sa odohrali historické udalosti, ktoré zmenili aj našu spoločnosť a tieto panely boli nemými svedkami meniacej sa Európy. Nitra bude osemnástym a zrejme posledným miestom, do ktorého sa natrvalo dostane zaujímavý a historicky významný artefakt známy po celom svete. Pamätník bude na mieste nazvanom Námestie slobody natrvalo a hlavne dôstojne pripomínať túžbu ľudí po slobode.

NOVÉ CYKLOGARÁŽE SI ODOMKNETE CEZ WEBOVÚ APLIKÁCIU

Prístrešky pre bicykle vznikli na piatich frekventovaných miestach. Dve cyklogaráže sú na záchytných parkoviskách v parku pri zimnom štadióne a na Chrenovej pri atletickom štadióne. Cyklogaráž na au-

tobusovej stanici bude slúžiť najmä obyvateľom, ktorí cestujú do okolitých miest autobusom alebo vlakom a chcú si bezpečne odložiť svoj bicykel, kým sa vrátia. Prístrešky na Dražovskej a pri Chrenovskom moste zasa poslúžia najmä študentom okolitých internátov.

Cyklisti si prístrešok odomknú cez webovú aplikáciu Cyklosafe www.cyklo.ecoprogress.eu/nitra. Poplatok za využívanie všetkých prístreškov je 1 € na 7 dní alebo 15 € na 365 dní.

NOVÚ VIZUÁLNU IDENTITU PRE MESTO VYTVO- RÍ ŠTÚDIO AN- DREJ & ANDREJ A KHN OFFICE

Nitriansko-bratislavské trio uspelo v súťaži návrhov, ktoré hodnotila odborná porota. Tá ocenila najmä nadväznosť na históriu, hravosť a exkluzívne písmo Glagolic Neue, ktoré víťazi vytvorili špeciálne pre Nitru.

Grafická dizajnérka Ľubica Segečová označila návrh za silne patriotický, nie však patetický. „S historickým symbolom pracuje odvážne, no zároveň s patričným rešpektom. Má potenciál byť inkluzívny a schopnosť komunikovať naprieč generáciami a sociálnymi i

kultúrnymi vrstvami. Výhodou je systém „ilustrácií“ ktoré môžu byť identitou a obsahom zároveň.“

K TVORBE NOVÉHO ÚZEMNÉHO PLÁNU PRE NITRU SA MÔŽE VYJADRIŤ AJ VEREJNOSŤ

Stretnutia sa uskutočnia na mestskom úrade vo veľkej zasadačke v dvoch termínoch podľa mestských častí:
4. 11. 2021 (štvrtok) od 17:00 do 19:30 - Klokočina, Čermáň, Diely, Kynek, Mlynárce, Párovské Háje, Horné Krškany a Dolné Krškany
11. 11. 2021 (štvrtok) od 17:00 do 19:30 - Staré mesto, Zobor, Dražovce, Chrenová a Janíkovce

NITRA MÁ HOTOVÚ ANALYTICKÚ ČASŤ MANUÁLU VEREJNÝCH PRIESTRANSTIEV

Tento dokument má pomôcť pri tvorbe a obnove verejných

priestorov. Takmer 150 - strana nová publikácia identifikuje otázky a interpretuje pros- treдие Nitry, ktoré je verejné a slúži na pobývanie a pohyb. Autorom dokumentu je pražský ateliér gogolák+grasse. Publikácia je východiskovým bodom pre nadväzujúcu časť, ktorá bude zverejnená na jar 2022. Nájdete ju na www.uzemnyplan.nitra.sk

NAJDLHŠÍCH 20 SEKÚND V ŽIVOTE DVOCH MESTSKÝCH POLICAJTOV

Primátor Marek Hattas poďakoval hrdinom na pôde mestského úradu. „Životy sa nezachraňujú každý deň. Páni, ďakujem za vašu prácu.“

Dvaja dlhoroční partáci a kolegovia z mestskej polície Richard Paul a Robert Štefák počas októbrovej služby zabránili mladému dievča- tu, ktoré stálo za zábradlím mosta na Hollého ulici nad železničným priecestím, skočiť. Dvojica neváhala a nadvia- zala rozhovor s vystresovanou dievčinou. Spoločne k nej priskočili a zabránili jej v plánovanom pokuse o samovraždu. Pár minút na to prešiel po koľajniciach vlak, ktorý by pravdepodobne ukončil život nešťastnej ženy. Ženu následne hospitalizovali na psychiatrii.

MESTO NITRA OCENILO SVOJE OSOBNOSTI

Hymnická pieseň Nitra, milá Nitra a Exupéryho verše otvorili slávnostný večer, venovaný piatim osobnostiam Nitry. Ocenení boli ľudia, ktorí sa významným spôsobom zaslúžili o rozvoj mesta a obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi a činmi.

Eva Pavlíková a Matej Ruttkay

Zuzana Reháková Štefečková

Katarína Potoková

Emin starý otec prevzal ocenenie v jej mene

Slávnostné zasadnutie zastupiteľstva, na ktorom sú udeľované ocenenia mesta Nitry, sa koná pri príležitosti udelenia kráľovských výsad Nitre v roku 1248 uhorským panovníkom Belom IV. za zásluhy jej obyvateľov, ktoré preukázali pri obrane hradu a mesta pred Tatármi.

Mestské zastupiteľstvo v Nitre udelilo Čestné občianstvo mesta Nitry Zuzane Rehákové Štefečkovej za získanie zlatej

medaily na Olympiáde v Tokiu za reprezentáciu Slovenska i Nitry vo svetovom meradle.

Zastupiteľstvo ďalej udelilo Cenu mesta Nitry Eve Pavlíkovej za celoživotný mimoriadny prínos pre slovenskú divadelnú a filmovú scénu a za rozvoj kultúrno-spoločenského života v Nitre.

Cenu mesta Nitry obdržal aj Matej Ruttkay za mimoriadne významné zásluhy o kultúr-

ny rozvoj Nitry a Slovenskej republiky, osobitne v oblasti historických vied a archeológie a za šírenie dobrého mena Nitry doma i v zahraničí.

Primátor Marek Hattas taktiež využil možnosť vyznamenať osobnosti a udelil Cenu primátora mesta Nitry Kataríne Potokovej za bohatú literárnu činnosť, aktívny podiel na obohatovaní kultúrneho života mesta Nitry a za popularizáciu jeho histórie.

A v neposlednom rade cenu primátora mesta Nitry získala Emma Zapletalová za získanie titulu Majsterka Európy v atletike do 23 rokov v Tallinne 2021 a reprezentáciu Mesta Nitry a Slovenska.

Gratulujeme oceneným a ďakujeme za vytváranie skvelého mena mestu Nitra na Slovensku i vo svete.

L'udmila Bratová
foto: Roman Oravec

DOSTANE SA NITRA NA MAPU EURÓPY?

Kandidatúra Nitry na Európske hlavné mesto kultúry sa blíži do finále. Tím Nitra 2026 pripravil množstvo kultúrnych projektov, do ktorých sa môže zapojiť aj širšia verejnosť.

Nitra súťaží spolu s Trenčínom a Žilinou o titul Európske hlavné mesto kultúry (EHMK) pre rok 2026. Výsledok nášej kandidatúry sa dozvieme už začiatkom decembra. V prípade úspechu Nitra získa (nielen) rozsiahle zdroje na rozvoj kultúrnej infraštruktúry a realizáciu kultúrnych projektov. Členovia tímu Nitra 2026 by touto cestou radi vyzvali Nitranov, aby aj oni podali pomocnú ruku pri organizácii pripravených projektov a stali sa tak súčasťou príbehu Nitry ako Európskeho hlavného mesta kultúry.

Trojica uchádzačov o titul EHKM 2026 postúpila do druhého kola spomedzi ôsmich slovenských miest. Hlavný dokument, podľa ktorého sa posudzuje kandidatúra konkrétneho mesta, je tzv. "bid book" (po slovensky jednoducho "prihláška"). Práve v ňom je podrobne popísaná aktuálna situácia v rôznych sférach života v meste, stav kultúrnej infraštruktúry, ale predovšetkým - vízia smerovania Nitry do budúcnosti. Táto navrhovaná vízia sa má pretaviť do skutočnosti práve prostredníctvom plánovaných kultúrnych projektov, na ktoré

(v prípade zisku titulu) prispeje aj Európska únia.

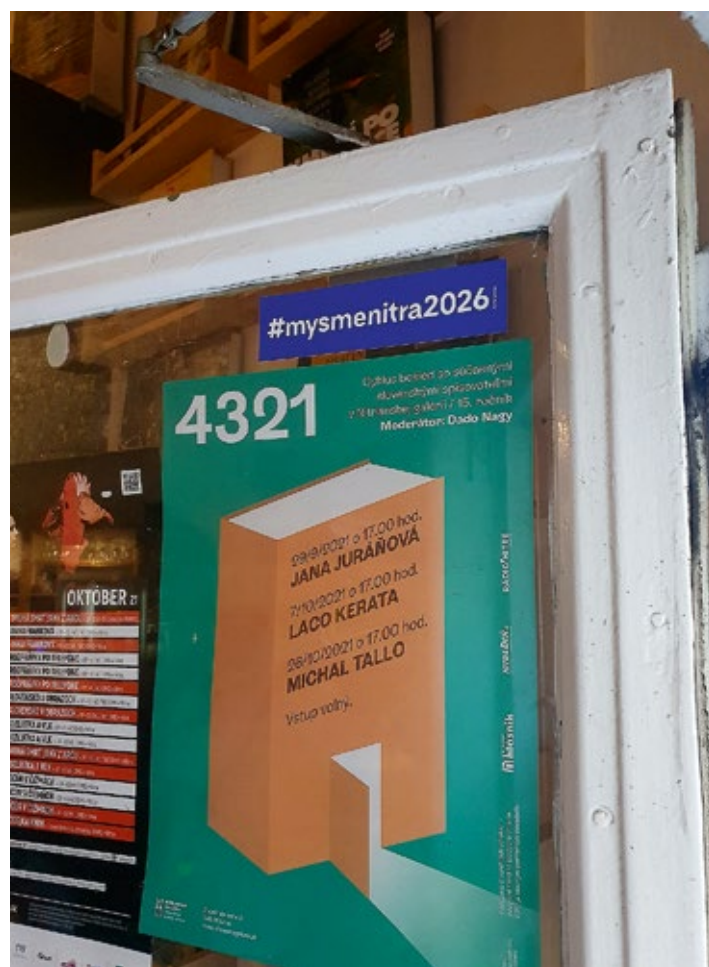
Mnohí Nitranovia, s ktorými tím Nitra 2026 za ostatný rok diskutoval o kandidatúre, zadávali pochopiteľné otázky:

Prečo by sa práve Nitra mala stať Európskym hlavným mestom kultúry? Ako môžeme tento titul vôbec získať? A načo nám vlastne bude? Prirodzene, obyvatelia Nitry

vnímajú predovšetkým súčasný stav kultúry - nevyužitie či chátrajúce kultúrne objekty, limitovaná ponuka kultúrnych podujatí, prípadne ich ťažká dostupnosť.

Odpoveďou na nastolené otázky je práve spomínaná vízia do budúcnosti. Projekt Európske hlavné mesto kultúry je predovšetkým o perspektíve smerom „vpred“: kam sa chce-

me ako mesto posunúť, než o situácii, v ktorej sa momentálne nachádzame. Jedným z cieľov kandidatúry na EHK je pochopiť mesto ako celok, analyzovať jeho hodnoty, nájsť najlepší spôsob, ako využiť jeho potenciál a vymedziť jeho

kultúrne smerovanie nielen do roku 2026, ale aj pre nasledujúce generácie.

Ako čo najlepšie využiť potenciál Nitry z perspektívy kultúry? Rozvoj fyzickej infraštruktúry v Nitre už pre-

bieha: v uplynulých mesiacoch sme boli svedkami otvorenia nových kultúrnych centier ako bod.K7 na pešej zóne či známej Vily K na Kmetkovej ulici. V pláne je tiež renovácia objektov ako Kino Palace, kasárne pod Zoborom, v ktorých bude

díel na skutočne neobvyklých miestach. Na papieri všetko vyzerá skvelo, avšak realizácia projektov pôjde iba ruka v ruku so zapojením čo najväčšieho množstva domáceho obyvateľstva.

Tím Nitra 2026 sa preto rozhodol vyhlásiť výzvu pre všetkých Nitranov a Nitranky, ktorí sú ochotní zohrať aktívnu rolu v posúvaní Nitry vpred: **pridajte sa do našej NITRO siete a pomôžte vytvoriť aktívnu kultúrnu komunitu**, ktorá bude spolupracovať pri realizácii projektov, organizácii podujatí, a tiež zdieľať svoje poznatky. Výzva platí absolútne pre všetkých: pre majiteľov podnikov a priestorov, umelcov, organizácie a občianske združenia, dobrovoľníkov, nadšencov či akýchkoľvek ochotných ľudí, ktorí by radi pomohli svojou troškou k rozvoju kultúry v Nitre.

Ak ste hľadali spôsob, ako sa miesto sťažovania sa aktívne zapojiť do vytvárania kultúrneho života v meste, zareagujte na našu výzvu a prihláste sa do NITRO siete. Formulár na prihlásenie nájdete na webstránke Nitry 2026 www.nitra2026.eu/nitro. Prípadne sa vyberte do obľúbeného podniku, je istá šanca, že tam nájdete nálepku #mysmenitra2026 a letáčky s výzvou pridať sa do NITRO siete.

A čo ak titul EHK nezískame? NITRO sieť zostane aktívna aj v takomto prípade, v Nitre predsa vznikajú nové kultúrne centrá, ktorým databáza kultúrne uvedomelých Nitranov určite príde vhod. Avšak nepredbiehajte, už o pár týždňov sa rozhodne, či sa Nitra stane Európskym hlavným mestom kultúry. Držme si navzájom palce.

Tomáš Billík
Foto: Miloš Štefanka

sídliť Kreatívne Centrum Nitra či Kino Lipa.

Ale čo potenciál obyvateľov mesta? To je jedna z kľúčových otázok našej kandidatúry.

V menších mestách, akým je i Nitra, je typické zastávať názor že „v meste sa nič nedeje“. Dokonca aj pozitívne trendy v miestnej kultúre, ako otváranie spomínaných kultúrnych centier, častokrát zostávajú na okraji záujmu. A preto na pódium prichádza Nitra 2026 s výzvou pre občanov zapojiť sa do plánovaných kultúrnych projektov.

V rámci kandidatúry na EHK bolo vypracovaných vyše 30 komplexných kultúrnych projektov, ponúkajúcich široké spektrum aktivít a podujatí. Ponuka je skutočne rôznorodá: od hudobného maratónu a potulného divadla cez besedy a konferencie až po výstavy netradičných umeleckých

CESTA PRE ZOBOR

Vznik novej cesty, ktorá pomôže odbremeniť Zobor od neúnosnej dopravnej situácie, je o krok bližšie k realite. Župné zastupiteľstvo odsúhlasilo na podnet skupiny krajských poslancov a po verejnej výzve primátora Nitry Mareka Hattasa peniaze na dokumentáciu pre územné rozhodnutie.

Prepojenie dvoch ciest medzi ulicami Jelenecká a Zlatomoravecká pomôže odkloniť časť dopravy zo Zobora a okolitých obcí z dnes už extrémne preťaženej Dobšinského ulice. O prepojení sa hovorí minimálne od roku 2009. K zámeru sa však dlhodobo negatívne stavia vedenie župy. Ide pritom o preložku cesty tretej triedy, ktorej vybudovanie má v kompetencii práve Nitriansky samosprávny kraj. Nitriansky župan Milan Belica v minulosti nevypočul apel krajských poslancov za mesto Nitra a zamietavo reagoval aj na list primátora Nitry Mareka Hattasa. Ľady

sa prelomili až po mediálnom vystúpení primátora Hattasa, kde vyzval župana Belicu, aby začal konať.

PRVÝ Z MNOHÝCH KROKOV

Skupina poslancov okolo Jána Vanča predložila na októbrové krajské zastupiteľstvo návrh vyčleniť 25 - tisíc eur na vypracovanie dokumentácie pre územné rozhodnutie. „Keďže komunikácia je vedená z väčšej časti v katastri Nitrianskych Hrnčiaroviec a mesto Nitra tu má len malý úsek, požiadali sme o podporu krajské zastupiteľstvo. Župa má následne väčšiu váhu aj

v investorskej činnosti. Verím, že cesta sa začne na budúci rok realizovať," uviedol poslanec za mesto Nitra Miloslav Hatala.

Odborníci na dopravu upozorňujú, že dokumentácia pre územné rozhodnutie je len jedným z mnohých krokov k samotnej realizácii cesty. Podľa názoru dopravného inžiniera Andreja Sitkeya treba myslieť na to, že stavbe bude predchádzať kapacitné posúdenie, majetkové usporiadanie, povoľovací proces a ujasnenie, kto bude stavbu financovať. „Ide o zhruba kilometer dlhý úsek, sú tam dvaja

majitelia, takže majetkovo to nie je komplikované. Každopádne, proces to nebude krátky, ale konečne sme sa aspoň pohli z miesta," hovorí primátor Nitry Marek Hattas.

ZOBOR BUDE POTREBOVAŤ VIAC CIEST

Preložka cesty tretej triedy medzi Jeleneckou a Zlatomoraveckou je len čiastočnou odpoveďou na dopravné problémy Zobora. Nevyhnuté bude budovanie ďalších prístupových komunikácií. Mesto Nitra preto aktívne spolupracuje s ministerstvom dopravy na preklasifikovaní rýchlost-

nej cesty R1 na cestu v zastavanom území. „Ide o cestu, ktorá prechádza rozvojovým územím mesta medzi existujúcimi štvrťami Zobor, Šindolka a budúcou obytnou štvrťou Párovské Lúky. Našou snahou je, aby dnešná cesta R1 mala podobný režim ako napríklad Trieda Andreja Hlinku, to znamená maximálna povolená rýchlosť 50 kilometrov za hodinu a možnosť budovať klasické úrovňové križovatky," hovorí hlavný architekt mesta Nitra Viktor Šabík. Mesto si tým uvoľní ruky na budovanie ďalších ciest zo Zobora. Územný plán počíta napríklad s prístupovou komunikáciou

vedenou z Kláštorskej ulice, ktorá by sa dala napojiť na preklasifikovanú rýchlostnú cestu R1. „Aká by bola presná podoba tejto cesty a križovatky je zatiaľ predčasné hovoriť. Každopádne, hľadáme riešenia ako odbremeniť Zobor, ale aj ďalšie lokality v Nitre od dopravnej záťaže," uzatvára primátor mesta Marek Hattas.

*Henrich Varga
foto: Roman Oravec
a Peter Bednár*

DOPRAVNÝ EXPERT: PROBLÉMOM NITRY NIE SÚ OBYVATELIA, ALE TÍ, ČO SEM DOCHÁDZAJÚ

Akékoľvek opatrenie prijmem, iba ním presunieme množstvo vozidiel po cestách, ktoré máme, hovorí Radovan Slávik, dopravný inžinier z odboru dopravy na nitrianskej radnici. Odborník s doktorátom z cestnej dopravy zo Žilinskej univerzity v rozhovore tvrdí, že zmeniť musíme hlavne nastavenie v našich hlavách, aby sme sa napríklad nehanbili za používanie MHD. A rovnako ako mnohých, aj jeho zaráža, prečo niektoré riešenia dávno fungujú v zahraničí, dokonca v iných krajských mestách, no v Nitre nie.

Top téma dnešných dní je dopravná situácia v meste – zápchy, kolóny, ktoré sú všade, no "vyskakujú" teraz hlavne na Zobore. Zachytil som argumenty, že to je bežný začiatok školského roka, ale akosi cítime, že nie je, lebo aj pred pandémiou, keď ľudia chodili normálne do práce a deti do škôl, neboli tie zápchy až také. Čo sa stalo?

Asi sme si odvykli od upchatých ciest a kolón, pretože tu bolo obdobie, keď sa robilo z domu a deti nechodili do škôl. Zároveň tomu v prípade Zobora nepridáva ani výstavba ciest na Šindolke, respektíve budúcej Promenade, no pre zlepšenie treba chvíľu niečo

vydržať. Problém spočíva aj v tom, že po tom, čo sa obnovil život do normálu, je určitá časť ľudí, ktorá sa nevrátila do verejnej dopravy.

Výpadky v autobusoch sú 10 - tisíc ľudí denne. V bežnom období prepravila nitrianska MHD 40 - tisíc ľudí za jediný deň, dnes sa 10 - tisíc ľudí niekam stratilo.

Oni sa nestratili, väčšina prešla do áut možno aj zo strachu o svoje zdravie. Niektorí zistili, že komfort vo vozidle majú väčší, a preto sa už nevrátili do systému verejnej dopravy. Preto je tá situácia teraz horšia ako pred pandemiou, preto je mesto upchatejšie.

Ludia, ktorí idú napríklad z Moskovskej a Metodovej na Zobore, majú problém vôbec vyjsť na Jeleneckú, lebo vidia, že autá sa sypú už od Hrnčiaroviec a Štitár.

Áno, a to je podstata problému. Situáciu tu zhoršuje výstavba v rámci prilahlých dedín aj vo východnejšej časti Zobora. Pribudlo tu veľa domov, ich obyvatelia chodia autom, a to spôsobuje problémy nielen na križovatke pod Zoborom, ale aj ďalej v meste.

Z toho ale vyplýva, že ideálne by bolo, ak by obyvatelia cestovali autobusmi. Zistilo sa, že dnes v jednom aute sedí v priemere iba 1,2 človeka, čiže zjednodušene, čo auto, to jeden cestujúci. Je tu teda otázka motivácie ľudí, aby prešli z auta do verejnej dopravy.

Ťažko sa motivujú ľudia, keď vidia, že autobus stojí v takej istej kolóne ako auto. Preto je nutné zavádzať prvky preferencie verejnej dopravy, či už bus pruhy alebo iné opatrenia, ktoré urýchlia autobus, napríklad dynamickou preferenciou v rámci svetelnej signalizácie, jednoducho uprednostňova-

ním autobusov pred individuálnou dopravou.

Nepomohla by aj kampan, ktorá by ľuďom vysvetlila, že autobus prevezie naraz 50 aj viac ľudí? Ak by sa tých 50 ľudí premiestnilo z áut do autobusu, tak zmizne 50 áut, čo je zhruba jedna kolóna od kruhového objazdu po horný vchod do kasární.

Určite by pomohla aj takáto kampan, ale asi len čiastočne. Sú typy ľudí, ktorých je ťažko presvedčiť, aby presedli do autobusov, pretože u nás je vlastníctvo auta stále brané ako prestíž. Aj keď dúfam, že s príchodom nového dopravcu od januára sa tá situácia trochu zlepši: ľudia budú zvedaví, budú chcieť vyskúšať niečo nové, kvalita MHD by mala narásť, či už samotnými novými autobusmi, alebo rôznymi modernými formami platenia. Je tiež potrebné si uvedomiť, že nitrianska MHD má veľký potenciál, lebo cena cestovného v MHD je v porovnaní s inými krajskými mestami nízka a s príchodom nového dopravcu ostane zachovaná.

Naznačili ste, že MHD môžu zrýchliť bus pruhy, dokonca mesto už zverejnilo lokality, v ktorých by postupne vyhradené pruhy pre autobusy mali vzniknúť. Hovorí sa o Mostnej, Kavcovej a Hollého a o niektorých cestách, ktoré nepatria mestu, ako napríklad Dobšinského a Štefánikova trieda. To sú len tri mestské cesty a dve, ktoré mesto ani nevie ovplyvniť. Je teda reálne, že bus pruhy budú a ak aj vzniknú, zafungujú, keď ich má byť tak málo?

My sme túto tému preberali na Krajskom dopravnom inšpektoráte, kde nie sú úplne naklonení ich zavádzaniu, respektíve chcú, aby ich bolo naraz čo najviac a v čo najväčšej dĺžke, aby fungovali, čo však nie je

vždy možné spraviť vzhľadom na existujúcu zástavbu alebo na existujúce pomery v rámci ulice. S vytváraním bus pruhov sme na dobrej ceste napríklad na Mostnej ulici v úseku od Podzámskej po križovatku s Wilsonovým nábrežím. Sú samozrejme rôzne názory a pochybnosti, či bus pruhy pomôžu a koľko času ušetria. Ak ale vieme, že napríklad v rámci Mostnej stojí autobus v kolóne, tak každých sto metrov voľnej jazdy pomôže. Samozrejme, nebude to stopercentné, spoj nebude chodiť načas tam, kde vznikne kolóna, ale vieme aspoň získať nejakú časovú úsporu, možno z meškania 8 minút bude 5-minútové meškanie. Nitra má zatiaľ jediný bus pruh, na Hviezdoslavovej ulici na Klokočine, ale ak sa pozrieme na jeho efektivitu, je minimálna, pretože situácia v tejto lokalite nie je taká kritická, aby tu bol potrebný.

Tu to zrejme funguje podobne ako pri téme pešej zóny - každý kritizuje, prečo má Nitra takú úzku a krátku pešiu zónu. Ak nechceme zachádzať do utópie a uvažovať o výbúraní historickej zástavby, tak vieme, že je to fakt a pešiu zónu nikdy nenafúkame. Zrejme aj v doprave platia podobné princípy. Asi sa nedá vybúrať pár domov, aby sme postavili širšiu cestu. Ktoré sú lokality v Nitre, kde výrazne pociťujeme, že bus pruhy by tam pomohli, ale pre zástavbu alebo z vlastníckych dôvodov tam sú nereálne?

Aj na Hollého sme limitovaní šírkovými pomermi, i keď tam sa nám podarilo do projektu vtesnať aj bus pruh, i keď v jednej časti je to trochu na úkor chodníka. Sú to ale aj niektoré ulice v centre mesta, kde sa daná ulica nedá rozširovať, pretože narážame na súkromné pozemky - aj samotná Štúrova je taká, ak by sme tam chceli zachovať počet pruhov

aj chodník a zeleň, bolo by náročné riešiť na nej ešte aj bus pruh. To isté Kmeťkova ulica, tam by sa bus pruh dal vytvoriť, ale išlo by to na úkor pozdĺžneho parkoviska, čo by sa ľuďom určite nepáčilo.

Doprava sa zahusťuje aj tým, že sa dokončujú nové projekty. Mnohí Nitrania sa už teraz desia chvíle, keď sa naplno otvorí Tabáň, Promenada, keď sa dokončí Orbis a ďalšie projekty. Sú tu teda developerské projekty, ktoré možno urbanisticky doplnili mesto, ale zároveň zatažili dopravnú sieť.

Je to pravda, záťaž na dopravu tu očakávame. Avšak oba projekty, Orbis aj Tabáň, sú v centre mesta, ich obyvatelia by teda nemuseli používať auto na dochádzanie do práce alebo do škôl, lebo sú priamo v centre. Najväčší problém teda nie sú samotní obyvatelia Nitry, ale skôr tí ľudia, čo dochádzajú z obcí. Promenada bude horší prípad, lebo tam bude aj obchodné centrum. Už v súčasnosti je úsek od divadla po kasárne úplne upchatý. Robia sa tam síce aj opatrenia, ktoré by mali pomôcť, je však otáznosť, či aj všetky zlepšia situáciu, lebo stále narážame na okružnú križovatku pod Zoborom, ktorá ak nebude priepustná hlavne v smere Zobor - centrum, vždy budeme mať problém.

Čo sa s tým dá robiť? Mesto nie je vlastníkom ciest na okružnej križovatke, v správe nemá ani väčšinu ciest v okolí tejto križovatky pod Zoborom.

Kruhový objazd pod Zoborom je iba v dočasnom riešení...

Ale v dočasnom riešení je už najmenej desať rokov...

Bohužiaľ, je to tak. Ak by sa z neho spravila turbookružná križovatka, kde by priepletové úseky boli vyriešené tak, aby

tam nevznikali kolízne situácie, bol by nielen priepustnejší, ale aj bezpečnejší. Viackrát sme žiadali Slovenskú správu ciest o danie do normálneho stavu. Dostali sme odpoveď, že okružná križovatka pod Zoborom po vybudovaní R1 vyhovuje, aj keď vieme, že kapacitne určite nevyhovuje. Nezostáva iné, ako tlačiť na župu aj na štát, ktorí sú vlastníkami týchto ciest, aby sa hľadalo riešenie, ktoré podľa môjho názoru nie je až také náročné. Na druhom kruhovom objazde, pri Promenade, sa robia odbočovacie pruhy vpravo, takzvané bypassy, táto križovatka by sa teda mala skapacitniť. Výhodou pre Zoborčanov bude to, že jednopruhovú komunikáciu, ktorá išla popod R1 z Dražovskej ulice, sa rozšíri a ten najproblematickejší úsek bude už len podjazd pod R1, kde bude na striedačku púšťať dopravu semafor, ostatné úseky tu budú dvojpruhové.

Keď sme sa vrátili k Zoboru, už sa otvorene hovorí, že Nitriansky samosprávny kraj tu zaspal dobu a neurobil za celé roky vôbec nič na vybudovanie prepojenia Jeleneckej so Zlatomoraveckou, respektíve Chrenovskou. Pritom cesty tu sú vo vlastníctve župy. Až teraz sa narýchlo schválilo, že župa bude riešiť územné rozhodnutie pre výstavbu novej cesty. Existujú ale obavy, že po výstavbe novej cesty zo Zobora sa síce uľaví lieviku pod Zoborom, upchá sa však úsek pri Zlatomoraveckej a Levickej.

Rozptyl dopravy bude po vybudovaní novej cesty určite lepší. Je samozrejme možné, že vzniknú problémy inde. Ani by som nepovedal, že na Zlatomoraveckej, ale napríklad možno ďalej, napríklad na križovatke Triedy Andreja Hlinku a Dlhej alebo pri N-Centre, kde sa stretnú ľudia z Hrnčiaroviec, zo Zobora, aj z Chre-

novej a zo smeru od Veľkého Cetína. Tým len presúvame množstvo vozidiel po cestách, ktoré máme. Je preto možné, že riešenie bude na pár rokov dostatočné a problém sa potom začne zase vynárať niekde inde. Ale aj bez ohľadu na to je prepojovacia komunikácia zo Zobora dôležitá. Pomohlo by tiež, ak by potom v budúcnosti na ňu naviazalo prepojenie Zobora s Levickou, Levickej s Dlhou a následne s Priemyselnou, čím by sa vytvoril malý južný obchvat Nitry, o ktorom sa dlho hovorí, ktorý by odľahčil centrum mesta. V dlhodobom horizonte ale treba hľadať riešenia, ako ľudí dostať aj do verejnej, či iných druhov dopravy.

Na to ale okrem primeraných podmienok treba mať mentálne nastavenie.

To určite áno, ale veď vidíme aj z niektorých našich miest, napríklad z Bratislavy a z Trnavy, že tam sa to myslenie ľudí už začína preklápať. Verím, že postupne sa to zmení aj u nás.

Okrem zápch na Zobore sú problematické aj Krškany, tu je však problémom štátna cesta I/64.

Áno, je to cesta prvej triedy, mesto teda nemá veľmi kompetencie, ako to vyriešiť. Čiastočne by pomohol spomínaný malý južný obchvat, kde by sme prepojili Priemyselnú s Dlhou. Ale preložka I/64 je dôležitá hlavne z pohľadu tranzitnej nákladnej dopravy. Pred viac ako pätnástimi rokmi, keď projektovali R1, sa navrhol zjazd, mala sa vybudovať hneď aj preložka cesty, ktorá by išla až po Komjatice a obišla by nielen mestskú časť Krškany, ale aj všetky dediny. Lenže R1 sa vybuďovala, ale táto časť nie, takže doprava tu ostala akoby bez ruky alebo bez nohy a to pokrívávanie v tejto lokalite vidíme aj cítime.

Prebiehajú rokovania s ministerstvom dopravy aj so župou, na ktorých sa snažíme aspoň o to, aby prebudovali križovatku Nitra-Juh s Cabajskou tak, aby spĺňala všetky podmienky bezpečnosti a bola kapacitnejšia. Následne potom sa musíme snažiť o prvú časť preložky I/64, teda aspoň po Ivanku. Tým by sa Krškančanom veľmi uľahčilo, pretože kamiónová doprava by sa presunula inde, išla by tou preložkou.

V tejto časti je aj Čermánsky most, ktorý bude župa rekonštruovať, lebo je v hroznom stave. Ráta sa tu s vylúčením kamiónov nad 20 ton, ktoré sa počas opráv mosta presunú zase len do centra mesta, čo je presný opak toho, o čo sa usiluje súčasné vedenie mesta, ktoré chce úplne dostať kamióny z centra Nitry.

Uzávierka Čermánskeho mosta pre nákladnú tranzitnú dopravu nad 20 ton bude mať veľmi negatívne dopady na dopravu v meste, ja sa obávam, že to bude horšie, ako keď sa rekonštruoval Univerzitný most. Vtedy ľudia videli, ako veľmi sa dokáže uľaviť doprave v meste, keď je odklonená nákladná doprava mimo centra a teraz nastane presný opak, kamiónov v centre ešte pribudne. Podľa župy bolo nevyhnutné uzavrieť Čermánsky most pre kamióny. Uzávierka je už odsúhlasená, čaká sa na prepracovanie signálnych plánov svetelnej signalizácie zo strany župy, ktoré sú podmienkou uzávierky.

A to nehovoríme o tom, že reálne župa svoj most ešte ani nezačne opravovať.

Presne, potrebujú ešte dotiahnuť povoloňacie procesy. Budú tiež posudzovať varianty, ako most rekonštruovať. Samotná rekonštrukcia je teda dosť vzdialená, nie je to záležitosť mesiacov, ale skôr rokov.

Ako je v tomto nastavený zákon? Nemôže si mesto dupnúť nohou, že nesúhlasí a tranzit do centra Nitry nepustí?

Narážame na to, že celý tranzit pôjde po cestách prvej a druhej triedy, ktoré nie sú mestské. Máme možnosť vyjadriť sa, môžeme nesúhlasiť, ale nie sme orgánom, ktorý má konečné slovo. Je to na dohode medzi dopravným inšpektorátom a okresným úradom, respektíve župou.

Na hlavnom ťahu od Chrenovej po Tabáň pribudli v poslednom čase dva semafore. Ľudia si už možno zvykli na nový semafor na Triede Andreja Hlinku, ale nadávajú na semafor pri Tabáni. Autá nestíhajú v smere od Chrenovej k Tabáňu prejsť, chodci už majú zelenú. Bývajú tam kolízie.

Problém tu je v krátkej vzdialenosti medzi križovatkami pri Tabáni a pri Priore, ak aj majú vodiči pocit, že tam nie je zelená vlna, nie je to pravda, tých áut je tam však toľko, že zelenou vlnou jednoducho nestihnú prejsť a stoja potom na križovatke. Súvisí to tiež s jednou vecou, ktorú som si v poslednej dobe všimol – veľa vodičov začalo jazdiť na červenu. Niektorí vodiči sú agresívnejší, keď toto robia, ďalší pri šoférovaní nepredvídajú a vojdú do križovatky aj keď vidia, že už nemajú šancu prejsť. To spôsobuje veľký diskomfort pre chodcov, ktorí musia kľučkovať medzi autami, čo je nielen nepohodlné, ale aj nebezpečné. Zároveň to zhoršuje priepustnosť križovatky z ostatných smerov.

Upchaté mesto by mohli odbremeniť záchytné parkoviská. O sieti takýchto parkovísk sa hovorí už dlhšie, pretože problémom sú satelity, ktoré vyrástli v okolí

Dopravný inžinier Radovan Slávik

Nitry. Ľudia tu žijú komfortný vidiecky štýl života, ale reálne využívajú všetky výhody mesta. V meste pracujú, v meste im chodia deti do škôl, v meste aj parkujú, zahusťujú tu dopravu. Kde všade sa počíta so záchytným parkoviskom a aká je predstava o fungovaní takéhoto parkoviska?

Ich polohu nám definuje Plán udržateľnej mobility a aj v územnom pláne sa myslelo na vyčlenenie územia, kde by sa takéto parkoviská mohli vybudovať. Efekt by to určite malo na Levickej, respektíve za zjazdom z R1, kde by sme dokázali zachytiť väčšie množstvo dochádzajúcich, takisto na Dlhej, teoreticky možno už niekde pred Janíkovcami alebo na Mikovom dvore. To sú lokality, ktoré by si zaslúžili vybudovanie záchytných parkovísk, zároveň sú ľahko napojiteľné na MHD a do určitej miery aj na cyklotrasu. Bolo by vhodné, aby tu mala konečnú niektorá linka MHD, ktorá by sem hlavne ráno a poobede chodila častejšie. Parkovanie by mohlo byť zadarmo s tým, že človek sa musí preukázať lístkom z MHD. Ako so záchytným parkoviskom sa uvažuje aj s parkoviskom pred zimným štadiónom, to

ale už aj teraz býva dosť plné. Rovnako sa uvažovalo aj nad záchytným parkoviskom pri atletickom štadióne, to už je ale podľa môjho názoru dosť „hlboko“ v meste – doprava sa tu zaťažuje a nemá to ten efekt, ľudia nebudú presadať, len aby sa odviezli tri zastávky viac do centra. Na stanici by zase bolo záchytné parkovisko pre tých, ktorí tu nechajú auto a idú za prácou ďalej, tie predošlé lokality zase poslúžia pre ľudí, ktorí idú za prácou do Nitry. Odľahčene povedané, záchytným parkoviskom na stanici by sme skôr pomohli Bratislave alebo okolitým mestám, lebo vďaka nemu by do týchto miest vošlo menej áut. V rámci Nitry by až taký efekt mať nemuselo, napokon nie v každom meste je štandardom mať záchytné parkovisko pre autá v blízkosti staníc. Mestu by určite pomohli záchytné parkoviská aj v rámci okolitých obcí, ideálne v blízkosti železničných tratí alebo tam, kde chodí prímestská doprava.

Záchytné parkovisko pri Metre asi nepomôže, kým sa nevyrieši doprava pri Klimaku.

Tam sa mesto dohodlo so župou aj so súkromným investorom

na vypracovaní dokumentácie. Mala by sa tu robiť okružná križovatka aj s bypassmi. Aj keď ide o cestu druhej triedy, vstúpili sme do toho s požiadavkou vybudovania bus pruhu už od mosta nad R1 až po samotnú križovatku. Odľahčiť by to mohlo nielen mestskej, ale aj prímestskej doprave, pretože tadiaľto premávajú aj prímestské autobusy.

Vy ste sa už na odbore dopravy viackrát vyjadrili, že vašou snahou je upokojovanie dopravy. Čo to je?

Je to jedna z možností ako dopravu znormlizovať a spomaliť hlavne v lokalitách, kde nechceme nadbytočnú tranzitnú dopravu, čiže napríklad v obytných zónach. Prečo by mali trpieť ľudia veľkým počtom prechádzajúcich vozidiel v inak tichej, pokojnej uličke? Snažíme sa ísť touto cestou, aj keď sme sa nestretli s úplným pochopením krajského dopravného inšpektorátu. Verím ale, že sa nám ich podarí o výhodách tohto systému presvedčiť, lebo robí sa to bežne aj v zahraničí a má to svoje prínosy, zvyšuje to bezpečnosť dopravy a aj ľudia si to žiadajú. Prichádzajú nám napríklad požiadavky na osadenie spomaľovacích prahov, ale nie

je to jediné riešenie na upokojenie dopravy, navyše, tie klasické spomaľovacie prahy v uliciach Nitry tiež nie sú ideálne, lebo majú aj nevýhody, vzniká tam hluk, lebo autá musia zrýchľovať, takisto sa tým viac znečisťuje ovzdušie. Sú rôzne iné opatrenia, ktoré upokojia dopravu, iné typy spomaľovacích prahov, zužovanie jazdných pruhov, vytváranie križovatiek bez určenia prednosti v jazde dopravným značením, zavádzanie jazdy cyklistov v protismere. Na počudovanie, v Nitre nemáme ani jednu jednosmerku, kde by bolo možné ísť na bicykli do protismery. Je to pritom bežné v každom krajskom meste, a to už nehovorím o zahraničí, tam to je pomaly v každej jednosmerke. Ide o to, že ak je jednosmerka dostatočne široká, zavedie sa tam značenie, podľa ktorého v tejto ulici cyklisti môžu ísť nielen v smere, v ktorom idú autá, ale aj v protismere. Ak vodič vie, že na takejto ulici môže očakávať cyklistov, spomalí a je prirodzene opatrnejší. Zavádzanie takýchto prvkov ale súvisí aj s mentalitou a nastavením ľudí, nielen tých, ktorí sú v doprave, ale aj tých, ktorí o doprave rozhodujú.

Ak by ste mali neobmedzené možnosti, bez finančných limitov, bez zásahov dopravných inšpektorátov, aké tri zásahy do dopravy v Nitre by ste urobili, aby ste zlepšili dopravnú situáciu v tomto meste?

V prvom rade malý južný obchvat, aby som dostal nežiadúcu dopravu von z mesta. Robil by som všetky možné opatrenia na to, aby som uprednostňoval verejnú a cyklistickú dopravu. A opravil by som povrchy všetkých ciest a chodníkov. (smiech)

Tomáš Holúbek
foto: Roman Oravec

INŠTRUKCIE PRE OBYVATEĽOV

1. Kontajner bude na stanovište dovezený o 12:00 a odvezený o 20:00.
2. Počas dňa bude kontajner podľa potreby niekoľkokrát odvezený.
3. Ak občan nestihne vynieť odpad v deň zberu v jeho najbližšom stanovišti, môže tak urobiť počas týždňa vo svojom VMČ, pričom vzdialenosť stanovišta bude aj tak prijateľná.
4. Do veľkoobjemových kontajnerov ukladajte hlavne veľkorozmerný komunálny odpad /rozobraté skrine, stoly, WC misy, atď./
5. Žiadame obyvateľov, aby do kontajnerov neukladali organický odpad /konáre, drevo, lístie atď. a elektrozariadenia - televízory, chladničky a pod./
6. Skrine, rôzne krabice a iné rozmerovo veľké odpady žiadame rozobrať a následne uložiť do veľkoobjemového kontajnera.
7. Väčšie množstvá komunálneho odpadu môžete uložiť po predložení občianskeho preukazu, ak máte trvalé bydlisko v Nitre alebo dokladu o zaplatení poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v Nitre bezplatne na zberných dvoroch v meste.
8. Stavebnú suť možno v zmysle platnej legislatívy uložiť na zberných dvoroch za poplatok 0,05 € za 1 kg.

viac informácií na www.nks.sk

HARMONOGRAM JESENNÉHO UPRATOVANIA V. - VII. TURNUS

Mestská časť	Turnus	Termín	VMČ
Staré Mesto I	VIII.	8. 11.-12. 11. 2021	VMČ 2
Staré Mesto II	IX.	15. 11.-19. 11. 2021	VMČ 2
Klokočina I a II	X.	22. 11.-26. 11. 2021	VMČ 4

STARÉ MESTO I

PONDELOK 8. 11. 2021

1. Braneckého x Svetlá
2. Vajanského - vnútroblok
3. Hollého zastávka MHD
4. Bernoláková x Hollého
5. Cintorínska pred č. 2
6. Štúrova 47

UTOROK 9. 11. 2021

7. Štúrova 43
8. Štúrova x Rybárska
9. Štefánikova tr. č. 106
10. Štefánikova tr. č. 64
11. Richtára Peregrína x Smetanova
12. Misionárska 1-7 ku kontaj.

STREDA 10. 11. 2021

13. Špitálska x 8. mája
14. Hodžova 24 - ku kontaj.
15. Kalinčiakova x Moyzesova
16. Banská x Misionárska
17. Benického ul. k 4-6
18. Vajanského x Krátka

ŠTVRTOK 11. 11. 2021

19. 8. mája x Rázusova
20. Jarmočná x Rázusová
21. Jarmočná medzi č. 10 - 14
22. Koniec Borovej
23. Začiatok Borovej
24. Wilsonovo nábr. ot. MHD

PIATOK 12. 11. 2021

25. Osvaldova 5
26. Damborského x 7. pešieho pl.
27. Štúrova 19 -21
28. Pri Červenom kríži 1-5
29. Medzi Hodžovú a Moyzesovu k trafo stanici
30. Stračia x Záhradná (potr.)

STARÉ MESTO II

PONDELOK 15. 11. 2021

1. Stavbárska
2. Vodná 1-7
3. Schurmannova x Kocelova
4. Mostná 18 vnútroblok

UTOROK 16. 11. 2021

5. Párovská ku garážam - (za zubné odd.)
6. Párovská 22 (zelený dom)
7. Vikárska 11 - ku garážam
8. J. Kráľa 45 - 51
9. Pieskova medzi 10 - 18

STREDA 17. 11. 2021

10. Mariánska 12 do dvora
11. k PKO
12. Wilsonovo nábr. (12 - 18)
13. Fr. Mojtu 47
14. Wilsonovo nábr. 34- 40

ŠTVRTOK 18. 11. 2021

15. ul. Fr. Mojtu - knih. Viera
16. Kráľovská cesta
17. Východná x Malá ul.
18. Za Ferenitkou - vnútroblok
19. Mostná 3 - 7 k trafostanici

PIATOK 19. 11. 2021

20. Parkové nábr. x ul. Na Predmostí
21. Kúpeľná vedľa budovy Telekomunikácií
22. Fr. Mojtu k ZŠ
23. Svätoplukovo nám. č. 3
24. Párovská x Hviezdna za VDI Služba
25. Wilsonovo nábr. x Štúrova na parkovisko

KLOKOČINA I

PONDELOK 22. 11. 2021

1. Prešovská x Piešťanská
2. Žilinská x Pezinská
3. Pezinská x Partizánska
4. Žilinská pred č. 18
5. Nitrianska x Pezinská

UTOROK 23. 11. 2021

6. Bazovského 6-8
7. Benkova 13
8. Mikovíniho 16 za domom
9. Popradská - obrátka MAD
10. Mikovíniho ul. č. 2

STREDA 24. 11. 2021

11. Jurkovičova 21 k zad. vch.
12. Alexyho 18
13. Jurkovičova 3
14. Jurkovičova 16 - k zad. vst. do kotolne

KLOKOČINA II

STREDA 24. 11. 2021

1. Bizetova - pod kotolňu
2. Beethovenova - oproti MŠ

ŠTVRTOK 25. 11. 2021

3. Bellova 10 - 12
4. Čajkovského 1
5. Čajkovského 38- 40 - k bývalému skeletu
6. Partizánska 75

PIATOK 26. 11. 2021

7. Partizánska 81
8. Čajkovského 11
9. Čajkovského 28
10. Šúdolská 21
11. Šúdolského 71
12. Čajkovského 20

Viac info - Nitrianske komunálne služby telefón: 037/ 6516 210, 0902 999 555

TÍM HATTAS

Dajme prednosť hromadnej doprave

Zhustená doprava na hlavných cestných ťahoch sa stala každodennou súčasťou dopravy v našom meste. Je alarmujúce, že v jednom vozidle sa priemerne vezie iba 1,2 človeka.

Zvyšovanie počtu jazdných pruhov pre autá prináša len krátkodobé zlepšenie, ktoré je mnohokrát badateľné len menej ako rok.

Nitrianska MHD prepraví ročne 17 miliónov cestujúcich. Podľa prieskumov by ich počet mohol byť vyšší, ak by autobusy boli rýchlejšie. Jedným z riešení je budovanie vyhradených bus pruhov. Toto opatrenie je vo svete úplne bežné a pomohlo aj v podobne veľkých mestách ako je Nitra. Zatiaľ jediný bus pruh v Nitre je nevhodne umiestnený na Hviezdoslavovej ulici, v časti, kde sa žiadne kolóny netvoria.

Dĺžka vyhradených pruhov vo svete je rôzna. Najkratšie majú okolo 20 metrov a umožnia predbehnúť, povedzme, štyri autá. Aj v takýchto extrémnych prípadoch majú zmysel, keďže reálne dôjde k zrýchleniu 30 až 50 ľudí v autobuse na úkor 4 ľudí v aute. Mesto Nitra pracuje na projektoch viacerých úsekov bus pruhov. Konkrétne na ulici Hollého, Mostnej, Napervillskej, pri zastávke Kavcova a na Akademickkej ulici. V budúcnosti by mohlo ísť aj o ulice Štefánikova trieda, Dobšinského a Jelenecká v smere do centra.

Na vytváranie bus pruhov je nevyhnutná súčinnosť viacerých inštitúcií. Sme presvedčení, že všetky zúčastnené strany sa budú na vec pozeráť optikou pomoci obyvateľom a nie ochrany individuálnej automobilovej dopravy. Rýchla a spoľahlivá MHD priláka nových cestujúcich a každý nový cestujúci znamená mínus jedno auto v kolóne. Navyše, tvorba bus pruhov má všeobecnú podporu medzi odborníkmi v oblasti dopravy.

Vznik bus pruhov podporujú aj poslanci za náš poslanecký klub.

Tím Hattas

PRAVICOVÝ KLUB

Pravicová koalícia pomáha počas Covidu udržať gastroprevádzky v centre mesta

Pravicová koalícia si uvedomuje, že život v centre mesta je závislý aj od ponuky rôznych vyhľadávaných doplnkových služieb. Medzi také, ktoré dokážu ľudí na pešiu zónu priťahovať, patria aj kaviarne, bary a reštaurácie. Preto sme počas „covidových“ opatrení podporili návrh, aby sa terasy pred prevádzkami mohli využívať zdarma. Nápad uľahčiť využívanie terás nebol nový. Ešte pred covidovou pandémiou mesto umožnilo prevádzkam vymeniť úhradu nákladov za prenájom terás za organizovanie kultúrnych aktivít. Týmto opatrením sme vtedy chceli posilniť kultúrne aktivity v centre mesta a zvýšiť ich počet. Aj zo skúsenosti z iných miest vieme, že pra-

videlné koncerty a vystúpenia umelcov vytvárajú živú atmosféru a zvyšujú návštevnosť peších zón.

Nečakaný príchod pandémie však bežný život mesta zásadne obmedzil. Kaviarne, bary či reštaurácie museli uzatvoriť svoje prevádzky alebo výrazne obmedziť ich režim. Týkalo sa to najmä vnútorných priestorov a väčšinu roka mohli svoje služby ponúkať iba na vonkajších terasách. Vďaka nášmu ústretovému gestu tieto prevádzky prežili a mestu sa podarilo gastroslužby v centre Nitry udržať. Počas tohtoročnej letnej sezóny sme tak mali v centre mesta 22 vonkajších sedení. A to nielen na pešej zóne, ale aj na Farskej ulici.

V najbližšom období by sme chceli doterajší systém využívania vonkajších terás ešte viac zjednodušiť a sprehľadniť. V prvom rade sa ukazuje, že požadované protipandemické pravidlá nútia gastroprevádzky využívať terasy aj v zimnom období. Podľa aktuálneho uznesenia mestského zastupiteľstva sa dnes môžu vonkajšie terasy využívať len v čase od 1. apríla do konca novembra. To by bolo potrebné zmeniť na celoročné využívanie. Vieme tiež zjednodušiť administratívu v žiadostiach o využívanie terás. A nakoľko sa na budúci rok očakáva postupný návrat k bežným, predcovidovým podmienkam, bude treba vopred upresniť, kedy budú terasy využívané zadarmo a kedy nie. Teda, kedy sa vrátíme k pôvodným podmienkam platným pre využívanie terás a opäť sa umožní prevádzkam si vybrať, či chcú za terasy platiť alebo vo výške poplatku organizovať kultúrne podujatia.

Pravicová koalícia si uvedomuje, že úlohou mesta je vytvárať dobré podmienky pre podnikanie. Obzvlášť v situácii, keď sa podnikaniu kladú neočakávané prekážky. Sme preto radi, že sa Nitra v prístupe ku gastrosektoru stala vzorovým mestom na Slovensku.

*Daniel Balko
zástupca primátora mesta
za klub OĽaNO, SaS, Šanca, Sme rodina, KDH*

MESTO MUSÍ ZBÚRAŤ MOSTÍK NA KYNEKU

Dočasná stavba už dávno nemala stáť. Problému sa však roky každý vyhýbal oblúkom.

Nie je to prvý raz, čo súčasné vedenie mesta natrafilo na kostlivca v skrini. Teda na niečo, čo si vyžaduje našu pozornosť, čas a návrhy na riešenie a v neposlednom rade financie – hoci nikto z nás danú situáciu nezavi-

nil. Často ide o vec starú dlhé roky, ktorá zapadla prachom miesta toho, aby sa riešila. O čom hovoríme? Napríklad aj o moste Pod Orešinou, ktorý sa nachádza na Kyneku. Most postavilo Združenie Orešina, stavebné povolenie dostalo 30. apríla 1999. Ide o premostenie potoka v dĺžke šesť metrov a šírke sedem metrov. Podľa zmluvy sa premostenie „povoľuje ako dočasná stavba“, a to do 31. decembra 2003. V zmluve sa jasne píše, že staviteľ je povinný most odstrániť do konca roka 2003, a to na vlastné náklady. V roku 2001 stavbu prevzalo mesto Nitra. Tým sa mesto stalo staviteľom, a teda prevzalo na seba aj všetky povinnosti. Most teda malo podľa zmluvy povinnosť odstrániť mesto ešte v decembri 2003! Alebo sa mohlo pokúsiť ho zlegalizovať ako riadnu stavbu. No je evidentné, že nič z toho neurobilo...

Mesto až teraz, takmer po dvoch desaťročiach (v septembri 2021) dostalo nariadenie o odstránení dočasnej stavby a má tak presne rok na to, aby tento most zbúralo. Voči rozhodnutiu sa nie je možné odvolať, na odstránení mosta trvá aj Slovenský vodohospodársky podnik. Ten upozorňuje, že „premostenie spôsobuje povodňové situácie“. Most navyše nespĺňa potrebné technické parametre. Či chceme alebo nie, most musíme na základe nariadenia do roka odstrániť. Bude sme samozrejme zisťovať, kto a kedy pred takmer dvadsiatimi rokmi na radnici pochybil.

Obyvateľov lokality však ubezpečujeme, že Mesto Nitra urobí všetko preto, aby situáciu vyriešilo s čo najmenším zásahom pre obyvateľov. Súčasní zástupcovia VMČ č. 5 prezistovali situáciu na mieste viackrát a požiadali Odbor dopravy Mestského úradu v Nitre o vyhodnotenie dopadu zbúrania mostu na dopravu v danej lokalite. Ak sa ukáže nutnosť postaviť nový most, VMČ bude hľadať financie na projektovú dokumentáciu a následne aj na samotnú realizáciu nového premostenia. Dovtedy však je potrebné obrnúť sa dávkou trpezlivosti. Je takmer isté, že v lokalite sa dočasne bude musieť zmeniť organizácia dopravy. O všetkých krokoch, ktoré v prípade podnikáme, sa dozviete včas.

Ďakujeme za pochopenie a trpezlivosť počas riešenia problému, ktorý sa po rokoch tak nečakane objavil.

Vaše Mesto Nitra a VMČ č. 5

VMČ 1 - Dolné Krškany, Horné Krškany

Po pár týždňoch, ktoré veľmi rýchlo ubehli, môžeme opäť pridať pár aktualít z diania v našej mestskej časti. Koncom minulého mesiaca sme z VMČ opäť odovzdali na Odbor investičnej výstavby aktualizované požiadavky – Investičné karty. Aktualizovaný zoznam priorít je zatiaľ skoro bez zmeny. V poslednom období sa u nás okrem štandardnej údržby miestnych komunikácií nepodarilo rozbehnúť žiadnu z dlho očakávaných investičných akcií. Priority sú zatiaľ vo fáze prípravy projektových dokumentácií, respektíve vybavovania stavebných povolení. Príčinou sklzu sú rôzne dôvody, ale požiadavky formou Investičnej karty boli od nás podané a verím, že kompetentní urobia maximum pre naplnenie potrieb obyvateľov našej mestskej časti. Ideme do finálneho roku a radi by sme dotiahli naplánované a finančne kryté investičné akcie. Okrem toho sú ešte nedotiahnuté aj niektoré opravy výtlkov, zo Strediska mestských služieb máme prísľub, že všetky evidované výtlky budú ešte v tomto období opravené. Dlhodobu sa snažíme nájsť vhodnú adaptáciu budovy zdevastovanej jedálne v bývalom Elitexe pre potreby Krškančanov, respektíve širokej verejnosti. Konečne finišujeme aj s digitalizáciou miestneho rozhlasu, v spolupráci s Odborom komunikácie na MsÚ pripravujeme pravidlá vyhlasovania v rozhlase. Verím, že aj tento komunikačný

kanál pomôže pri rýchлом informovaní o aktuálnom dianí hlavne starších obyvateľov Krškán. S kolegami z výboru sa snažíme zachytiť a operatívne iniciovať riešenie rôznych podnetov od obyvateľov. Nie všetko sa hneď podarí, ale žiadny podnet neskončí zabudnutý. Žiaľ, aj tohtoročná jeseň začala obmedzeniami z dôvodu pandémie, nie je to jednoduché, ale musíme vydržať a strpieť aj aktuálne rôzne obmedzenia. Z toho dôvodu ani v tomto roku nemôžeme usporiadať program pri príležitosti Mesiaca úcty k starším, ale dovoľm si aspoň touto formou poďakovať všetkým seniorom za všetko, čo pre nás urobili a mnohí aj stále robia. Zároveň im spolu s kolegami z VMČ prajeme do ďalšieho života hlavne pevné zdravie, veľa šťastia, veľa lásky a splnených snov v kruhu svojich najbližších. Verím, že kultúrny program s posedením usporiadame pri najbližšej novej príležitosti, hneď, ako nám to okolnosti dovoľia. Generácia našich rodičov si skutočne zaslúži väčšiu pozornosť trvalo a nie iba v tomto období. Zima je tu raz dva, pomaly je čas zháňať tradičný stromček k nášmu Kultúrnemu domu, ak by niekto z našich čitateľov plánoval výrub vzrastlého ihličnatého stromu, ozvite sa, prosím, pomôžeme vám s jeho „premiestnením“ a ďalším využitím.

*Miroslav Gut,
predseda VMČ č. 1*

VMČ 2 - Staré mesto

Milí obyvatelia Starého mesta, prvý októbrový víkend patril stretnutiu s vami, kedy sme mali možnosť viesť osobné rozhovory, riešiť konkrétne návrhy na zlepšenie a užiť si nakupovanie na tržnici spre-

vádzané živou hudbou, čo by sa mohlo stať štandardom.

Sme radi, že ste sa zúčastnili doobedňajšej prechádzky ku kvalite verejného priestoru. V rámci prechádzky sme

mali možnosť priestor vnímať z pohľadu chodca – na rozdiel od zaužívaného pohľadu z automobilov, pre ktoré sa často priestor rozširuje práve na úkor chodcov. Na záver bola zhoda, že uprednostňovanie nemotorovej dopravy v centre nášho mesta ako aj dopĺňanie priestorov pre sedenie či zeleň sú tou správnou víziou pre naše mesto.

Na tento názor reflektovali aj viacerí obyvatelia v poobednej diskusii, ktorí poukázali na potrebu riešiť bezpečnosť pe-

šieho pohybu na Župnom námestí spájajúcom pešiu zónu a hradný areál. Uvedomujeme si, že dnes tento priestor slúži iba na parkovanie automobilov, preto plánujeme priestor revitalizovať na základe výsledkov architektonickej súťaže návrhov tak, aby vznikol kvalitný priestor pre ľudí, nie len pre autá. Ako dočasné riešenie však budeme presadzovať vymedzenie bezpečných a komfortných peších trás.

VMČ Staré mesto

VMČ 3 - Čermáň

Je tu jeseň a s ňou aj blížiaci sa koniec roka a tým aj čas na sumarizáciu výsledkov našej práce za uplynulé obdobie. V čase, keď píšem tieto riadky, už viem, že sa práve dokončila oprava chodníka na Dolnočermánskej ulici od Červeňovej až po Cabajskú, čím sa výrazne zvýši bezpečnosť chodcov. Ďalšou dobrou správou je, že sme vybrali zhotoviteľa na realizáciu prác na dokončenie súvislej opravy ulice Hanulova - 2. časť, vrátane nových chodníkov, tak že celý prípravný proces sa dostal do finále a nič už nebráni začatiu prác. Našou ambíciou bolo taktiež ešte v tomto roku dokončiť 2. časť opravy ulice Hlboká, ale tu ešte prípravné procesy tejto investičnej akcie nie sú ukončené.

Ďalší viacročný problém, ktorý nám v našej mestskej časti strpčuje život, je Červeňova ulica a jej zaplavenie po každom daždi. Tu sme už tiež vo finálnej fáze pred realizáciou a tak

verím, že tento problém bude už iba nepríjemnou spomienkou. Taktiež máme už pripravené projektové dokumentácie k ďalším investičným akciám, z ktorých spomeniem úpravu kruhového objazdu pri Dome Matice slovenskej, ktorá zahŕňa jeho rozšírenie tak, aby nedochádzalo k poškodzovaniu obrubníkov nákladnými automobilmi, vrátane posunutia priechodu pre chodcov.

Ďalšou investičnou akciou je úprava parkovania na Hlbokej ulici, ktorá prinesie tak potrebné zvýšenie počtu parkovacích miest v tejto lokalite. Samozrejme, máme mnoho ďalších podnetov a námetov na skvalitnenie infraštruktúry na Čermáni, no už dnes vieme, že budeme do značnej miery závislí a limitovaní situáciou v budúcoročnom rozpočte.

Robert Rathouský, predseda VMČ č. 3

VMČ 5 - Diely, Kynek, Mlynárce, Párovské Háje

V mestskej časti č. 5 (Diely, Kynek, Párovské Háje a Mlynárce) opravujeme poškodené multifunkčné ihriská.

Veľmi dobre vieme, aké je dôležité vytvárať v mestských častiach priestor pre pohybové a športové aktivity. V na-

šej mestskej časti máme štyri multifunkčné ihriská. Na Kyneku, v Párovských Hájoch a v Mlynárcoch boli postavené v roku 2009, na Dieloch pri Skateparku v roku 2013. Okrem ihriska v Mlynárcoch, ktoré sa nachádza v areáli Obchodnej akadémie, sú zvyšné tri ihriská verejne dostupné. Majú za sebou však desať a viac rokov užívania, čo sa podpísalo pod ich stav. V najhoršom stave je multifunkčné ihrisko na Dieloch. Aj preto výbor mestskej časti č. 5 vytrvalo žiadal správcu ihrísk, teda spoločnosť Služby Nitry s.r.o., o ich opravu. Nakoľko rozsah potrebných opráv preyšoval bežnú údržbu a v zlom stave boli aj niektoré multifunkčné ihriská v ostatných častiach mesta, Služby Nitry vykonali kontrolu všetkých multifunkčných ihrísk, ktoré má v správe. Kontrolou sa odporučilo na piatich ihris-

kách vykonať obnovu a modernizáciu. Sme veľmi radi, že do zoznamu sa dostali všetky tri verejné multifunkčné ihriská v našej mestskej časti. Opravy sa už začali a do konca roka by mali byť ukončené. Na Kyneku i v Párovských Hájoch sa vyčistí a obnoví umelý povrch ihriska a vymenia mantinely, na Dieloch sa musí umelý povrch vymeniť za nový, mantinely sa tiež doplnia a vymenia.

Celkové náklady na tieto tri opravy sú vyše 37 tisíc eur bez DPH. Veríme, že obyvatelia našej mestskej časti ocenia tento „darček“ pod stromček a opravené multifunkčné ihriská nám budú v dobrom stave slúžiť aspoň ďalších desať rokov.

*Daniel Balko
zástupca primátora mesta
člen VMČ č. 5*

VMČ 6 - Dražovce, Zobor

Spojenie nespojiteľného.

Dve „obce“ prepojené bohatou históriou sa vzdávajú navzájom milovými krokmi.

Niekdajšia horská obec Zobor a obec Dražovce, v minulosti samostatne žijúce lokality, kde vinohradníctvo hralo významnú úlohu. Dražovce si uchovali svoju historickú tvár vidieckeho sídla, Zobor so svojou svahovitou orientáciou, s výhľadom na mesto Nitra, si začal žiť vlastným životom. Kým sa mestskí urbanisti zobudili, tak úzke vinicné cestičky boli obštané rodinnými domami. Dnes sa čudujeme, že obyvatelia kričia „prosíme, už dosť plánom na ovenčenie Zobora výškovými obytnými budovami“. V kontexte vybudovania priemyselného parku a demografickej výmeny obyvateľstva pripadajú heroické snahy dražovských rodákov uchovávať si kultúru a tradície otcov ako boj s veternými mlynmi. Anonymita zakrádajú-

ca sa za brány našich domov je najväčší nepriateľ zachovania kultúrneho spoločenského identity. Preto vyvstáva otázka: je možné na vývoj reagovať rovnakým metrom, alebo pripustiť, že rozvoj oboch mestských častí je rozdielny, tým pádom aj riešenie potrieb bude potrebovať individuálny prístup. Možno príde aj čas, keď si povieme, že nemusíme rozparcelovať každý vinohrad na výstavbu nových domov a prenecháme časť svojho dedičstva aj budúcim generáciám, aby rozhodli, ako s ním naložiť. Nedajme sa zaskočiť iba vidinou širokých ciest, ktoré vedú odnikiaľ nikam. Je pred nami výzva zachovať si dedičstvo otcov ako v materiálnej, tak aj v duchovnej podobe. Podporíme, aby sa samostatné mestské časti Zobor a Dražovce, tak podobné pred 100 rokmi, rozvíjali samostatne, aj so všetkými svojimi špecifikami.

*Miloslav Hatala,
predseda VMČ č. 6*

V NOVEMBRI OSLÁVIA ŽIVOTNÉ JUBILEUM TÍTO OBČANIA

75 rokov

Jozef Bajla
Mária Bencová
Danica Bobčková
Anna Brodániová
Ladislav Cipov
Valéria Csiffáryová
Olga Čanigová
Bohumil Čapkovič
František Čechovič
Hedviga Čeriová
Milan Čmár
Milan Dostál
Alica Farkašová
Anton Formel
Stanislav Fridrich
Gabriela Gahérová
Anna Galová
Klára Hanzlíková
Mária Hoppanová
Lýdia Hrušková
Ľudmila Ivančíková
František Janoštiak
Jana Javorčíková
Anton Juriček
Andrej Kráľ
Emanuel Krátky
Božena Krčmáriková
Gejza Kršák
Mariana Kysučanová
Ladislav Lazar
František Masaryk
Dušan Michalík
Peter Ostertág
Dušan Poliak
Alica Rapavá
Eva Repaská
Marta Rumančíková
Elvíra Sádovská
Viera Sarközyová
Tatiana Skokanová
Milan Sofka
Drahomíra Studená
Viola Supuková
Mária Sýkorová
Anna Štefániková
Soňa Šuriaková
Daniel Thór
Viliam Tóth
Viera Tóthová
Ján Valach

Jozef Vereš
Božena Vrábelová
Jozef Zimmermann

80 rokov

Matilda Audyová
Emília Babulicová
Helena Bacharová
Katarína Ballayová
Marta Bédiová
Irena Beniaková
Alžbeta Čanakyová
Stanislav Čanky
Anna Dilhofová
Terézia Dubajová
Pavol Fázik
Mária Földešiová
Valéria Fotková
Helena Gavalovičová
Elena Gerhátová
Štefan Graclík
Amália Horáková
Agneša Hradecká
Margita Hrubá
Mária Hudáková
Olga Hulmanová
Marta Kelemenová
Rozália Kňažická
Alois Kovár
Ladislav Lauko
Jozef Löbb
Gabriela Majdánová
Jozef Mášik
Alžbeta Matunáková
Valéria Mičeková
Jozef Mikula
Karol Pieta
Gabriela Skukáľková
Etela Svitačová
Mária Talárová
Irena Uková
Viera Vargová
Ladislav Vrabec
Kamila Žáková

85 rokov

Alžbeta Andrášiková
Ľudmila Barusová
Olga Benková
Jaroslav Daniška
Marta Dragulová
Emil Holec
Alžbeta Lisyová
Cecília Malová
Jolana Mockerová
Marta Morvayová
Katarína Navrátilová
Júlia Novoselová
Rozália Packová

Mária Pecháčová
Barbora Prekopová
Mária Rapsová
Emília Sasinová
Leonard Slovík
Pavína Stritzová
Teofil Šantavý
Marta Šišková
Helena Štefancová
Alžbeta Tehlárová
Katarína Thurzová
Alžbeta Trusinová
Peter Uhrin
Vincent Varga
František Viskup
Lidia Viskupová
Aurélia Zaujecová
Marián Zemene
Terézia Zimanová

86 rokov

Ján Bartko
Ján Brindza
Mária Dianová
Erika Fabišová
Stanislav Halás
Jozef Hruz
Zlata Hudecová
Helena Jagdwirthová
Eva Janeková
Mária Jankulárová
Pavel Kóna
Pavel Kozlík
Vojtech Loží
Helena Pillerová
Alžbeta Schniererová
Paulína Slišková
Demián Sojka
Helena Uhrínová
Želmíra Vranková

87 rokov

Stanislav Bezák
Jozef Dreveňák
Milota Ďurečková
Ivan Gaál
Milan Hlôška
Želmíra Hyžová
Emil Madaj
Žofia Miháliková
Štefan Nikodem
Margita Palkovičová
Ivan Paška
Jozefa Pribilincová
Anna Richterová
Valeria Sapárová
Katarína Ševelová
Adela Škrovánková

88 rokov

Božena Arbetová
Viliam Bališ
Milan Hluchý
Alžbeta Jakubíková
Janka Kačalová
Emília Malíková
Agneša Meszárošová
Ladislav Starovič
Mária Valáriková
Antónia Valašková
Emília Záhorská
Irena Závodná

89 rokov

Olga Augustínová
Emília Beňáková
Pavla Dudová
Mária Miková
Mária Struhárová
Štefan Šušlík

90 rokov

Ján Bystrianský
Ružena Čanigová
Helena Ficová
Júlia Chobotová
Magdalena Molnárová
Jozefa Obuchová
Blažena Richtariková
Michal Rohal
Božena Sabolová
Otto Sládečka
Jozef Stražanec
Ferdinand Štefanovič
Amália Zálubyová

91 rokov

Jozef Bernath
Mária Cifrová
Ernest Današ
Mária Danišová
Július Eliáš
Ernestína Fábelová
Gabriela Farkašová
Bernardína Kíkelová
Gizela Novoselová
Alžbeta Oberthová

92 rokov

Anna Baliová
Žofia Bledá
Ema Gajdošíková
Jaroslav Hotový
Angela Keselyová
Angela Kyačková
Helena Lacušková
Janka Pažitná
Stanislav Štefkovič

93 rokov

Libuša Františová
Helena Harmatová
Žofia Skočíková
Livia Veselská

94 rokov

Želmíra Nemčovičová

95 rokov

Katarína Cilliová
Olga Töröková

96 rokov

Oldřich Havlík

97 rokov

Žofia Nemešová
Vladimír Zubácky

103 rokov

Helena Náhlovská

105 rokov

Hilda Schulzová

POVEDALI SI ÁNO

1. 10. 2021

Samuel Račko z Ivanky
pri Nitre a **Natália
Zabáková** z Nitry

2. 10. 2021

Marián Kouřimský
z Bunkoviec a **Kristína
Krajčová** z Nitry

9. 10. 2021

Michal Holovič a **Jana
Peniašková** z Nitry

16. 10. 2021

Matúš Baško
a **Veronika Grossová**,
obaja z Cífera

V SEPTEMBRI NÁS NAVŽDY OPUSTILI TÍTO NITRANIA

Karol Ács
vo veku 85 rokov

Mária Andelová
vo veku 97 rokov

Anna Bábiková
vo veku 77 rokov

Stanislav Barát
vo veku 79 rokov

Róbert Bartakovič
vo veku 72 rokov

Eliáš Belák
vo veku 75 rokov

Margita Benčová
vo veku 82 rokov

František Bezák
vo veku 73 rokov

Milan Blaží
vo veku 63 rokov

Mária Bódiová
vo veku 85 rokov

Irma Bogdányová
vo veku 82 rokov

Ingeborg Bratová
vo veku 81 rokov

Eva Bruckerová
vo veku 65 rokov

Milan Břicháč
vo veku 90 rokov

Emil Čapkovič
vo veku 80 rokov

Mária Čerňanská
vo veku 83 rokov

Alena Červená
vo veku 67 rokov

Eva Demeterová
vo veku 78 rokov

Magdaléna Dömössová
vo veku 86 rokov

Jaroslav Dušátko
vo veku 72 rokov

Ladislav Franko
vo veku 71 rokov

Mária Gašparovičová
vo veku 85 rokov

Filip Gendiar
vo veku 89 rokov

Lubor Gollvitzer
vo veku 70 rokov

Mária Groissová
vo veku 81 rokov

Peter Havlík
vo veku 45 rokov

Jozef Heinemann
vo veku 81 rokov

Milan Jaško
vo veku 72 rokov

Vladimír Juriček
vo veku 61 rokov

Helena Jursová
vo veku 72 rokov

Júlia Kalmanciová
vo veku 84 rokov

**Kvetoslava
Karhanová**
vo veku 89 rokov

Lubomír Kaštan
vo veku 57 rokov

Jozef Korec
vo veku 69 rokov

Anna Korgová
vo veku 83 rokov

Anton Korunka
vo veku 86 rokov

Elena Košťálová
vo veku 63 rokov

Valéria Kratochvílová
vo veku 85 rokov

Igor Lajcha
vo veku 76 rokov

Jozef Lehoták
vo veku 60 rokov

Peter Löbb
vo veku 61 rokov

Miloš Madleňák
vo veku 55 rokov

Helena Mečiarová
vo veku 92 rokov

Jozef Moder
vo veku 63 rokov

Rozália Molnárová
vo veku 88 rokov

Kristína Moravčíková
vo veku 87 rokov

Jozef Obranec
vo veku 76 rokov

Jaroslav Ondruš
vo veku 58 rokov

Juraj Opačitý
vo veku 70 rokov

Albín Patúc
vo veku 87 rokov

Rozália Pintérová
vo veku 90 rokov

Jana Regéczyová
vo veku 47 rokov

Aurel Slamečka
vo veku 88 rokov

Rudolf Sobola
vo veku 81 rokov

Helena Šebeňová
vo veku 70 rokov

Anton Štuchal
vo veku 74 rokov

Anna Šupková
vo veku 77 rokov

Helena Šustáková
vo veku 88 rokov

Lubomíra Tkačivská
vo veku 77 rokov

Anton Tlčík
vo veku 86 rokov

Štefan Tvrdoň
vo veku 62 rokov

Margaréta Žiklová
vo veku 55 rokov

AKO SÚ OTVORENÉ CINTORÍNY POČAS SVIATKOV?

Cintoríny budú otvorené
pre návštevníkov
nepretržite až do nedele
7. novembra.

Počas Sviatku všetkých svätých a Pamiatky zosnulých majú kolegynky zo Správy cintorínov v Nitre predĺžené otváracie hodiny pre návštevníkov, aby mohli pomôcť pozostalým aj zo vzdialenejších kútov Slovenska, ktorí navštívia hroby svojich príbuzných a potrebujú doriešiť svoje požiadavky na úpravu hrobového miesta, či predĺžiť nájom hrobového miesta podpisom novej nájomnej zmluvy.

Správa cintorínov je otvorená štandardne-počas pracovného týždňa od 7 do 15 hod., s výnimkou od 29. 10. 2021 do 1. 11. 2021 (vrátane), kedy budú pracovníci k dispozícii od 8 do 17 hod. (aj cez víkend).

Kontakt: Správa cintorínov v Nitre, Cintorínska 18,
Tel.: 037/7416644, www.cintoriny.sk

Všetky cintoríny v Nitre budú od pondelka
25. októbra až do nedele 7. novembra otvorené
nepretržite.

	tlačidlo na klávesnici	prvá tajnička	najvyššie karty	značka telúru	Pomôcky: age, alni, lnari, meru	obec pri Zvolene	mravouk	štyridsať (archaicky)		prechod cez rieku	pracuj na poli	písmeno Z	druhá tajnička	sadra
slovenská IT firma					na toto miesto úder nohou				dôležitý orgán					
narúbate na kusy									ovocné plody inštitút jazykov (skr.)					
tvoja, po česky				egyptský boh mŕtvych mäsité jedlo						znášaj bolesť meno Zátópka				
značka erbia			pobaľte (expr.) nachytajú sa									ful, klub v Ríme nešťastník		
začiatok dňa										Microsoft Network (skr.)				poslanie
 kód letiska v Tatrách drobná										moslimský duchovný				
prijemné										druh papagája				
avšak				obilniny						 preš obuvník (zastaralo)				
liter, po česky										bláznivý (hovor.)				
svetadiel										bavlnená výplň remíza v šachu				
 rozmazávajú značka čokolád					citoslovce posmechu	mrak		gramatická kategória slovesa	štát v Andách fínske jazero					člen uniátskej cirkvi
označenie kvality múky			ozvena dravý vták				opak menej opustená					ty, po nemecky posielal (básn.)		
rozhlasový symfonický orchester (skr.)				silný likér český súhlas							vidina v spánku vek, po anglicky			
rybie vajíčko					ruská značka áut moderný (slang.)					technická zliatina kód Egypta				
pričuchnem								preteky plachetníc						
pančucha z nylonu								plastická látka						

Nežná revolúcia sa pod Zoborom rozbehla neskôr

Udalosti Nežnej revolúcie viedli v Nitre spočiatku ochranári a študenti. Divadelníci sa pridali až o pár dní. Nitrianski divadelníci (**prvá tajnička**) v noci 23. novembra a hneď nasledujúce ráno založili v divadle koordinačný výbor DAB. Na pešej zóne sa konal prvý veľký míting, kde sa divadelníci stretli so študentmi. Bola strašná zima, snežilo, no ulice boli plné ľudí. 27. novembra bol celoštátny generálny štrajk. V Nitre vznikol Nitriansky koordinačný výbor, ktorý vytvorila VPN, členmi boli (**druhá tajnička**), umelci i zástupcovia vysokých škôl. Tento rok si pripomínáme 32. výročie od nežnej revolúcie, 17. novembra oslavujeme Deň boja za slobodu a demokraciu. (foto internet)

meno / tel.:

.....

Zapojte sa do súťaže o tri publikácie o Nitre.

Riešenie krížovky spolu s kupónom a vaším telefónnym číslom pošlite do 21. 11. 2021 na adresu:
Odbor komunikácie a propagácie, Mestský úrad,
Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra alebo emailom
na redakcia@msunitra.sk.
Výhercov budeme kontaktovať telefonicky.

NEWS REVIEW

TRAFFIC JAMS IN ZOBOR - WHAT TO DO ABOUT THEM?

The solution to the catastrophic traffic situation in Zobor is in the hands of the Nitra self-governing region and its chairman Milan Belica, said the mayor of Nitra Marek Hattas. Long queues of cars and collapsing traffic can be solved by the region by building a new road that will connect Jelenecká and Zlatomoravecká streets. One of the roads is managed by the county, the other by the state - these roads do not belong to the city. "It concerns about one kilometre long section with two owners, so it's not complicated. However, the county has not been able to build a single kilometre of new roads during its entire existence," said the mayor. The Nitra self-governing region must also solve the situation of Dobšinského Street, which is the feeder to the roundabout below Zobor. This street is also owned by the Nitra self-governing region. The city of Nitra therefore has only very limited options for dealing with the bad traffic situation in Zobor. Nevertheless, the city will initiate negotiations between the region, the city and the traffic inspector-

ate, which should lead to the solution of problematic traffic in this locality.

THE BISHOP BLESSED THE CHRENOVSKÝ CEMETERY IN SELENEC

The city has built a new place of reverence for almost 1.5 million euros. It is intended for residents of the entire city. The total area of the cemetery is 17,000 square meters. In addition to the architecturally interesting house of mourning, the city also built a columbarium and an urn grove. The new cemetery on the outskirts of the city has created almost 1,500 grave sites for more than 2,500 people. There are 825 double graves, 175 single graves, 39 children's graves, 39 tombs and 258 urn sites.

THE CITY WILL REVITALIZE BREZOVÝ HÁJ INTO AN ATTRACTIVE AND SAFE PARK

The location where the new development projects grew (the promenade and apartments in Brezový háj) will undergo a significant transformation. New greenery, benches, sports elements and a new

playground will be added. It will serve the surrounding residents, children of a nearby primary school or students accommodated in a new dormitory. Active residents who like to play sports will also enjoy themselves there. The first step is security and then the restoration of vegetation, the city will remove 128 diseased trees and plant 400 new ones. There will be 7 new fitness elements, a running track, 14 benches, 3 picnic sets, bicycle stands and trash cans. A new playground will be created at the school.

BERLIN WALL ALREADY IN NITRA

The panels on Bernauer Straße in Berlin were among the places of first contact where desperate attempts to escape to freedom began and often ended. Historical events took place in these places, which also changed our society, and these panels were silent witnesses to the changing Europe. Nitra will be the eighteenth and probably the last place to get an interesting and historically significant artefact known all over the world. The monument will be in a place called Námestie slobody (the

Freedom Square), which will permanently and with dignity commemorate people's desire for freedom.

THE CITY OPENS SUBSIDIES FOR CULTURE AND CREATIVE INDUSTRIES FOR 2022

The subsidy is intended for the support of art - theatre, dance, visual art, cinematography and multimedia, literature and book culture, for the implementation of events, cultural and educational activities, year-round activities and the creation of new works.

The city of Nitra has seven priorities in 2022, including projects on the identity of the city and region in the 20th and 21st centuries, projects emphasizing European values of democracy, freedom and multicultural tolerance, but also projects that raise awareness of current environmental issues.

The application for the provision of the subsidy can be submitted via the electronic form: <https://nitra.egrant.sk>. The application deadline is 5th November 2021. Applicants can apply for a maximum of € 15,000.

CARE FOR PUBLIC SPACES

Nitra has a finished analytical part of the Manual of Public Spaces. This document is intended to help create and renovate public spaces. The almost 150-page publication identifies issues and interprets the environment of Nitra, which is public and used for living and movement. The author of the document is the Prague studio gogolák+grasse. The publication is the starting point for the follow-up part, which will be published in the spring of 2022.

PRESTÚPTE NA NOVÚ MHD

Od januára budú v mestskej doprave nové autobusy. Prevádzkovať ich bude spoločnosť Transdev Morava, ktorá vyhrala súťaž na MHD na ďalších desať rokov.

VYBAVTE SI NOVÚ DOPRAVNÚ KARTU

ZÁKAZNÍCKE CENTRUM TRANSDEV

Mestská tržnica
(vchod od Štúrovej)
Otváracia doba:
pondelok - piatok
9:00 - 17:00

E-SHOP www.nitra.transdev.sk

Požiadajte pohodlne cez e-shop o výmenu starej karty alebo kúpu novej. Starú kartu od spoločnosti Arriva vám bezplatne vymenia v novom Zákazníckom centre spoločnosti Transdev. Novú kartu vám pošlú aj poštou za poplatok 3€.

MOBILNÁ APLIKÁCIA*

Všetko na jednom mieste (virtuálna dopravná karta, kúpa jednorazových aj predplatných cestovných lístkov, cestovný poriadok, aktuálne meškania spojov)

*Aplikácia bude spustená v decembri. Budeme vás informovať.

**MESTO
NITRA**

